

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 346/04-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Polikliniky Bytča, S. Sakalovej 161/16, Bytča, zastúpenej advokátom JUDr. O. Š., B., vo veci porušenia jej základného práva vlastníť majetok a porušenia ústavných podmienok jeho vyvlastnenia podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, porušenia základného práva podnikat' podľa v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia ľudského práva vlastníť majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v nadväznosti na porušenie čl. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Obdo V 6/2003 z 30. júna 2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Polikliniky Bytča o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. septembra 2004 doručená sťažnosť Polikliniky Bytča (ďalej len „sťažovateľka“). Z jej obsahu

vyplývalo, že ide o sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v ktorej sťažovateľka namieta porušenie jej základného práva vlastníť majetok a porušenie ústavných podmienok jeho vyvlastnenia podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, porušenie základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a porušenie ľudského práva vlastníť majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dodatkový protokol“) v nadväznosti na porušenie čl. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Obdo V 6/2003 z 30. júna 2004, ktorým bolo zamietnuté jej dovolanie proti rozsudku najvyššieho súdu č. k. 2 Obo 70/02-264 z 20. septembra 2002.

Sťažovateľka svoju žalobu podanú Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) zdôvodňovala tým, že v rokoch 1997 až 1999 ako prevádzkovateľka zdravotníckeho zariadenia podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov poskytovala zdravotnú starostlivosť poisťencom Družstevnej zdravotnej poisťovne Perspektíva (ďalej len „Perspektíva“), ktorá bola rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) č. 3215/1999-A z 1. júla 1999, ktoré nadobudlo právoplatnosť 17. júla 1999, zrušená, a Všeobecná zdravotná poisťovňa, ktorú považuje za jej právneho nástupcu, odmietla záväzky zrušenej Perspektívy plniť.

Krajský súd rozsudkom č. k. 39 Cb 60/01-163 rozhodol o povinnosti odporcu zaplatiť sťažovateľke istinu v sume 1 848 384, 80 Sk a poplatok z omeškania v sume 919, 75 Sk denne od 21. júna 2001 do zaplatenia a náhradu trov konania. Najvyšší súd v odvolacom konaní rozsudkom z 20. septembra 2002 sp. zn. 2 Obo 70/02 rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietol. Sťažovateľka podala proti tomuto rozsudku dovolanie, ktoré najvyšší súd rozsudkom z 30. júna 2004 sp. zn. Obdo V 6/2003 zamietol. Rozsudok bol žalobcovi doručený 16. augusta 2004.

Najvyšší súd v odôvodnení uviedol, že *«Družstevná zdravotná poisťovňa „Perspektíva“ bola zrušená rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky*

č. 3215/1999-A z 1. 7. 1999. Dňa 20. 4. 2001 na návrh likvidátora bol vyhlásený konkurz na majetok Perspektívy. Vyhlásením konkurzu došlo zo zákona k prerušeniu likvidácie, do ktorej Perspektíva vstúpila v dôsledku zrušenia (§ 34 ods. 4 prvá veta zák. č. 273/1994 Z. z. v znení ku dňu 1. 7. 1999). Pohľadávky uplatňované žalobcom v tomto konaní mu vznikli v rokoch 1997, 1998 a 1999 voči zdravotnej poisťovni Perspektíva. Žalobca vychádza z právneho názoru, že zrušením uvedenej poisťovne jej záväzky už prešli na žalovaného, keď zákon ku dňu vyhlásenia konkurzu na Perspektívu stanovoval jedinú podmienku, v dôsledku ktorej mali záväzky zdravotníckych zariadení osobitný právny režim pre ich prechod na žalovaného, a to nemožnosť ich uspokojenia z majetku zrušenej poisťovne. Vyhlásenie konkurzu znamená, že takáto možnosť uspokojenia nie je. Tento právny názor žalobcu nemá oporu v platnom právnom poriadku.

V danej veci ide o osobitný prípad univerzálnej sukcesie, v ktorom pri zrušení právneho subjektu likvidáciou (počas konkurzu je prerušená) prechádzajú na právneho nástupcu práva a povinnosti v rozdielnom časovom horizonte. Niektoré povinnosti prechádzajú už dňom zrušenia (napr. prevzatie poistencov) a niektoré prechádzajú (napr. záväzky) až po splnení ďalších zákonom stanovených podmienok. V zmysle ust. § 34 ods. 3 druhá veta zák. č. 273/1994 Z. z. v znení jeho noviel záväzky zrušenej poisťovne prechádzajú na žalovaného až vtedy, keď z majetku zrušenej poisťovne nie je možné uspokojiť záväzky poisťovne voči zdravotníckym zariadeniam. Vstup rezortnej poisťovne do likvidácie a ani vyhlásenie konkurzu na jej majetok ešte bez ďalšieho neznamena (ako sa mylne domnieva žalobca), že z majetku zrušenej poisťovne už nie je možné uspokojiť záväzky (ich časť) voči zdravotníckym zariadeniam. Cieľom konkurzu je dosiahnuť pomerné uspokojenie veriteľov z dlžníkovho majetku (§ 2 ods. 2 zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení jeho noviel). Teda až keď v rámci konkurzu v súlade so zákonom o konkurze a vyrovnaní budú stanoveným spôsobom usporiadané majetkové pomery zrušenej poisťovne Perspektíva, až potom bude možné posúdiť, či je splnená zákonná podmienka uvedená v § 34 ods. 3 zák. č. 273/1994 Z. z., že z majetku zrušenej poisťovne nie je možné uspokojiť záväzky. Preto dovolací súd sa stotožnil s právnym názorom odvolacieho súdu, že aj pokiaľ ide o zrušenie poisťovne Perspektíva, po vyhlásení konkurzu na jej majetok, aj pre žalobcu platia tie isté štandardné podmienky vyplývajúce z konkurzného konania, ako platia aj pre ostatných veriteľov. Napokon obdobný právny

názor bol zaujatý aj v ďalších rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako na to tiež poukázal odvolací súd. Pokiaľ ide o názor dovolateľa týkajúci sa výkladu ustanovenia § 34 zák. č. 273/1994 Z. z. v znení po novele vykonanej zák. č. 233/2001 Z. z., k tomu dovolací súd uvádza, že vyššie uvedené závery dovolacieho súdu vyplývajú zo znenia tohto ustanovenia pred touto novelou. Preto úvahy týkajúce sa retroaktivity tejto novely sú v danom prípade celkom bezpredmetné. Ak názor žalovaného v danej veci vychádza už aj z uvedenej novely, je zrejmé, že tento jeho postup je vo veci právne bezpredmetný».

Z uvedených skutočností vyvodila sťažovateľka záver, že v namietanom rozsudku najvyšší súd interpretoval a aplikoval ustanovenie § 34 ods. 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov v rozpore s ústavou, čím došlo k porušeniu čl. 1, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 35 ods. 1 ústavy, čl. 11 listiny a čl. 1 Dodatočného protokolu.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a po vykonanom dokazovaní vyniesol tento nález:

„Zamietnutím dovolania proti rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 20. 09. 2002 č. k. 2 Obo 70/02-264 rozsudkom Najvyššieho súdu SR č. k. Obdo V 6/2003 v dôsledku aplikácie § 34 ods. 6 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na rovnosť garantovanú čl. 11 Listiny základných práv a slobôd a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy SR, práva na podnikanie zakotveného v čl. 35 ods. 1 Ústavy SR, práva vlastníť majetok upraveného v čl. 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a k prekročeniu podmienok vyvlastnenia, ktoré sú zakotvené v čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Zároveň došlo aj k porušeniu ustanovenia čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý je vyjadrením princípu právneho štátu.

*Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 06. 2004, č. k. Obdo V 6/2003 sa zrušuje.
Slovenská republika je povinná zaplatiť navrhovateľovi čiastku 50.000,- Sk k rukám
navrhovateľa do troch dní odo dňa právoplatnosti z titulu primeraného zadosťučinenia.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom všeobecného súdu (v tomto prípade najvyššieho súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, najmä pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom a rozhodnutím (v tomto prípade krajského súdu) a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa

namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky v súlade so svojou judikatúrou konštatoval, že „do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť iba vtedy, ak by ich rozhodnutia (a im predchádzajúci postup) boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov“ (I. ÚS 34/03, III. ÚS 53/02, II. ÚS 138/03).

Podľa názoru ústavného súdu nemožno dospieť k záveru, že by rozsudok najvyššieho súdu z 30. júna 2004 sp. zn. Obdo V 6/2003 bolo potrebné považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Najvyšší súd bol oprávnený aj povinný vykonať interpretáciu príslušných ustanovení zákona, ktoré sa v konaní pred súdom druhého stupňa a pred ním použili. Výklad najvyššieho súdu bol podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska v súlade s ústavnoprocenými princípmi. Obsah rozsudku najvyššieho súdu neukazuje, že by bol neospravedliteľný a neudržateľný v rozsahu, ktorý by znamenal porušenie niektorého zo základných alebo ľudských práv, ktoré sťažovateľka namieta. Najvyšší súd zamietol dovolanie proti druhostupňovému rozhodnutiu, ktoré je skutkovo aj právne náležite odôvodnené. V napadnutom rozsudku (aj v rozsudku druhostupňového súdu) je dostatok skutkových argumentov s ich právnym posúdením, tieto skutkové a právne závery nie sú v logickom rozpore a neavizujú zjavný omyl v aplikácii procesných a hmotnoprávných predpisov.

Preto je sťažnosť podľa názoru ústavného súdu zjavne neopodstatnená.

K namietanému porušeniu čl. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy ústavný súd uvádza, že ich aplikácia sa v individuálnych sťažnostiach zásadne viaže na vyslovenie porušenia

individuálne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, a preto požiadavka na vyslovenie porušenia čl. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy bez vzťahu ku konkrétnemu základnému právu alebo slobode sťažovateľky je zjavne neopodstatnená (I. ÚS 34/98).

Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (I. ÚS 57/03, II. ÚS 18/03 a iné) po jej predbežnom prerokovaní v senáte podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2004